

Vietnamese Transcript:

Người phỏng vấn: Theo bạn, Tết là gì?

Người được phỏng vấn: À Tết là một cái... mình nghĩ là một cái ngày lễ đặc biệt của người Việt Nam. Như kiểu là người nước ngoài, người phương Tây thì thường là người ta có Tết dương lịch, tức là ngày mừng 1 tháng 1, hay là có lễ Noel, tức là Christmas đấy, nhưng mà người Việt Nam thì không dùng lịch dương mà dùng lịch âm, nên là cái năm mới của người Việt Nam thì lại không phải ngày mừng 1 tháng 1 dương lịch, mà là một ngày khác, ví dụ như năm nay là ngày mừng 3 tháng 2 dương lịch. Như vậy Tết là một... gọi là Năm mới của người Việt Nam.

Người phỏng vấn: Vâng cảm ơn bạn nhé. Thế ngày Tết thì bạn thường làm gì?

Người được phỏng vấn: Ngày Tết đối với mình thì rất là đặc biệt, tại vì là gia đình mình thì thường sum họp, tức là không chỉ gia đình mình đâu mà kiểu gia đình của... tất cả các gia đình trên đất nước Việt Nam thì đều... ngày Tết được coi là ngày rất vô cùng đặc biệt, một dịp vô cùng đặc biệt để cả gia đình sum họp, sum vầy lại với nhau tại vì là... bình thường thì có thể gia đình đông người... à... gia đình Á đông thì thường là nhiều thế hệ rất là gắn bó với nhau, nhưng mà bình thường thì cuộc sống hằng ngày thì cuộc đời xô đẩy thì người ta mỗi người phải tam phương, bốn hướng, tức là đi khắp nơi, mà ngày Tết là một dịp để tất cả con cháu, bố mẹ, ông bà cùng tụ họp lại với nhau để cùng tận hưởng cái hương vị ngày Tết đấy. Thì ngày Tết của người Việt Nam thì thường là bắt đầu là mừng 1... à mừng 1 thì... à không, mình nghĩ là quan trọng, đặc biệt là Giao thừa. Giao thừa thì thường thường là người Việt Nam có Cơm tất niên. Cơm tất niên thì có nghĩa là... đấy là bữa cơm, gọi là bữa cơm cuối năm, gọi như là để chia tay năm cũ và đón năm mới. Thì sau khi có cơm tất niên xong thì người Việt Nam thường có phong tục là lễ ông bà tổ tiên, gọi là cúng cụ, thì thường là có cúng tất niên, tức là bê cơm, rồi là canh, rồi là thịt gà, bánh chưng. À, bánh chưng là một món rất đặc biệt, một món rất đặc biệt của người Việt Nam mà chỉ trong Tết thì người Việt Nam mới ăn bánh chưng. Bánh chưng thì được làm từ gạo, từ nếp, từ đỗ, từ thịt, nói chung là gói gói gói gói lại; nó là một cái bánh màu xanh. Thế là xong rồi đặt lên bàn thờ, sau đó người ta có con gà, rồi là bày mâm ngũ quả lên bàn thờ, sau đó thờ cúng ông bà tổ tiên rồi là... đại loại là người ta sẽ cúng bái vào hôm Tất niên để gọi như là tiễn năm cũ và đón năm mới. Vào lúc Giao thừa thì sau đó thì người Việt Nam có phong tục là “xông nhà.” Người Việt Nam thì, tức là không phải là mê tín, nhưng mà người ta có quan niệm là nếu như mà cái người mà “xông nhà”... “xông nhà” nghĩa là sao, nghĩa là cái người mà bước chân vào nhà bạn đầu tiên vào năm mới... thì rất là quan trọng. Bạn nếu không biết thì tức là khái niệm của người Á đông là có 12 con giáp, tức là mỗi năm lại tượng trưng... lại có 1 cái con để nó tượng trưng cho cái năm đấy, ví dụ như năm tới đây, thì cái con tượng trưng là con Mèo, hay là con Thỏ... người Trung Quốc thì dùng là con Thỏ, nhưng mà người Việt Nam thì dùng là con Mèo. Như của mình, mình sinh năm 1989 thì cái con tượng trưng cho mình là con Rắn, thế đấy ví dụ như là... người Việt Nam thì có cái câu là... đại loại là con Gà, con Rắn, với cả con Trâu hình như là... nó là hợp cạ với nhau hay sao ấy, thì đại loại là...

Người phỏng vấn: Ý bạn là Tị – Dậu – Sửu Tam hợp đúng không?

Người được phỏng vấn: À thì 3 cái đấy nó hợp với nhau, thì tức là nếu như mà chủ nhà... cái năm sinh của bạn mà là con Trâu tượng trưng cho bạn, thì cái người “xông nhà” cho bạn nên là một cái bạn mà sinh vào cái năm tuổi Rắn, thì người ta “xông nhà” cho bạn thì sẽ tốt. Ngược lại, nếu như mà bạn sinh vào cái năm gì đấy mà... mình không nhớ 4 cái con chính xác là 4 cái con gì gì đấy mà chúng nó kiểu khắc nhau, thì nếu như bạn là cái gia đình mà cái người “xông nhà” cho bạn là cái người cái tuổi không hợp với bạn thì gọi như là đem lại những điều không may. Như vậy đây là một trong những cái tín ngưỡng, cái sự tin của người Việt Nam thôi, mà đây chỉ là... mình nghĩ cũng là có hơi chút mê tín.

Mùng 1 là kiểu lễ trong gia đình, xong rồi mùng 2 bắt đầu đi đến thăm họ hàng, rồi là thầy cô bạn bè. Thì nói chung là Tết bây giờ nó không như ngày xưa nữa. Ngày xưa mình nhớ là có pháo, ngày xưa thì nó cũng có rộn ràng hơn, không khí đón Tết nó cũng nhộn nhịp hơn, nhưng mà bây giờ cuộc sống bận rộn nên là cái Tết của người Việt Nam nói chung là cũng không được như ngày xưa nữa.

English Translation:

Interviewer: What do you think *Tet* is?

Interviewee: *Tet* is a... I think a special holiday of Vietnamese people. So while foreigners or Western people have New Year, which is January 1st, or Noel, which is Christmas, Vietnamese people also use lunar calendar [in addition to the Western calendar] and the New Year for Vietnamese people is not January 1st but a different date, for example this year is March 2nd. So *Tet* is called New Year by Vietnamese people¹.

Interviewer: Thanks a lot. So what do you usually do during *Tet*?

Interviewee: *Tet* to me is very special, because my family often gathers... well actually it is not only my family but families of... all families in Vietnam. *Tet* is considered extremely special, a very special occasion for the families to gather because... normally a family is big... ah, Asian families usually have many generations that are close to each other, but normally with the busy daily life, each person is separate at a different place, so *Tet* is the occasion that all children, grandchildren, parents, and grandparents gather to enjoy the taste of *Tet*. *Tet* of Vietnamese people starts on the first (of the lunar calendar)... the 1st day is... ah no, I think that one important, special day is New Year's Eve. In New Year's Eve, Vietnamese people usually have *Com tat nien*, which is a reunion dinner, called the end-of-the-year dinner, to say good bye to the past year and say hello to the new year. After the dinner, Vietnamese people have a custom of *Cung tat nien*², with [offerings of] rice, soup, chicken, and *banh chung*³. Ah, *banh chung* is a very special delicacy of Vietnamese people that they only eat during *Tet*. *Banh chung* is made from rice – glutinous rice – mung beans, and pork, then we wrap it up [in large green leaves

¹ The lunar calendar is similar to the Western calendar but approximately one month later, so January 1st of the lunar calendar is usually in February or March of the Western calendar.

² end-of-the-year ancestral worshipping

³ *Tet* sticky rice cake

called *la dong*⁴; it is a green cake. Then people display it on the altar, then they have a chicken, a plate of five fruits, and then they worship the ancestors, and then... basically people worship on the eve of New Year as if to see off the past year and to welcome the new one. After the New Year's Eve, Vietnamese people have the custom called *xong nha*⁵. Vietnamese people, it isn't that they're very superstitious about this, but they have the conception that the first person that *xong nha*... what does *xong nha* mean, it means the person who first steps in your house in new year... is very important. If you don't know, Asian people have the conception of 12 zodiac animals, which means that each year... there is a zodiac animal symbolizing each year; for example, for the coming year (2011), the symbolic animal is Cat, or Rabbit... Chinese people use the Rabbit, but Vietnamese people use the Cat. Or me, I was born in 1989, so my symbolic zodiac animal is Snake, yeah like that... Vietnamese people have the saying that... well, basically the Chicken, Snake, and Ox go well together or something like that, so basically...

Interviewer: Do you mean “*Ti – Dau – Suu Tam hop*”⁶?

Interviewee: Ah yes, so those three are compatible with each other, so if the house owner... if you were born in the Ox year, then the person who first visits your house should be the person born in the year of the Snake, and it's good if you have them *xong nha*. On the other hand, if you were born in the year of... I don't remember exactly what four animals are, but they are incompatible with each other in group of four... then having somebody of an incompatible year with you be the first to your house brings unlucky things. So that is just one of the beliefs of Vietnamese people, and it's only... I think it's a little bit superstitious.

Then the 1st is the gathering of the family, then on the 2nd, people start to go visit their acquaintances, teachers, and friends. In general, *Tet* nowadays is different from what it was in the past. I remember before we had fire-crackers, before it was more bustling, but the life nowadays is so busy that the *Tet* holiday of Vietnamese people in general is not the same as before.

About CultureTalk: CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use every day. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.

© 2012 Five College Center for the Study of World Languages and Five Colleges, Incorporated

⁴ Phrynium

⁵ first visit to the house

⁶ “Snake – Rooster – Ox The Compatible Three”